

Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 1984 harvinaisuushavainnot

MARTTI HARIO & TAPANI NUMMINEN

Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen Rariteettikomitean (RK) kymmenes vuosikatsaus noudattelee rakenteeltaan edellisen vuoden katsausta: hyväksytyjen havaintojen ohessa mukana ovat myös hylätyt havainnot omana luettelonaan sekä joukko vasta nyt hyväksytyjä havaintoja aikaisemmilta vuosilta. Vuodelta 1984 hyväksyttiin 324 havaintoa, jotka koskivat 73 lajia tai rotua (vuosina 1980–83 vastaavasti 176/60, 232/64, 190/62 ja 240/57). RK hylkäsi vuodelta 1984 34 havaintoa eli 9,5 % ilmoitetuista. Maalle uusia lajeja olivat kääpiökotka, kahlaajapäsky, suippopyrstösirri, mustanmerenlokki ja ruokosirkkalintu. Aikaisempien vuosien havainnoista tulivat maalle uusia lajeina hyväksytyiksi valkojuovamerikotka, isoturturikyöhyky ja indigopeippo, joista viimeksi mainittu on kuitenkin todennäköinen häkkikarkulainen.

Pitkälti huhtikuun puolella alkaneet ja pitkään jatkuneet etelän ja kaakon puoleiset ilmvirtaukset toivat ennennäkemättömän määrän harvinaisuuksia maahamme. Kyseessä oli kaikkien aikojen paras harvinaisuuskeväät. Paitsi useita uusia lajeja havaittiin monia eteläisiä ja kaakkoisia lajeja ennätysmäärä: lampiviklo 31 yks., pikkuhuitti 19, avosetti 19, mehiläisyöjä 16 ja punakottarainen 5 yks. Myös sepelsiepon (8), pikkukiljukotkan (5) ja arosuohaukan (4) keväiset yksilömäärät kertovat muuton pidentymisestä. Puna-jalkahaukkoja tavattiin ennätysellisen aikaisin, huhtikuun lopulla. Kaakkoisten lajien runsas esiintyminen johti myös pessimisiin. Ruokosirkkalintu ja pikkuhuitti pesivät maassamme ensimmäistä kertaa ja lampiviklosta tehtiin peräti kolme pesimähavaintoa.

Syksy ei jäänyt kevästä paljoakaan jälkeä. Suippopyrstösirrin ohella tehtiin historiaa mm. isokirvisten (23 yks., entinen RK:n ajan ennätys 8 yks.) ja kirjosiipiunilintujen (28 yks. vastaan 22 yks.)

määrissä. Pikkukajavan määrä kaksinkertaistui (60 yks.) entisestä ennätyksestä (26 yks.) ja lajista tehtiin havaintoja kaikkina muina kuukausina paitsi kesä- ja elokuussa.

Keskimääräistä niukemmin ilmoitettiin havaintoja nummikirvisestä (1 hyväksytty) ja hippiäisuunilinnusta (4).

Komitean puheenjohtajana vuonna 1984 toimi Lasse J. Laine, sihteerinä Karno Mikkola, jäsenenä Matti Kapanen, Jörgen Palmgren (5. 5. asti) ja Heikki Parviainen, varajäsenenä Heikki Karhu ja Martti Hario. RK:ssa 9 vuotta ansiokkaasti ja aktiivisesti toiminut Jörgen Palmgren pyysi keväällä eroa ylivoimaiseksi käyneen työtilanteensa johdosta. Uudeksi jäseneksi SLY:n hallitus nimitti RK:n ehdotuksesta Dick Forsmanin.

Käsillä olevan katsauksen sivuilla esiintyy jälleen tuttu LEITZin logo. Se ilmoittaa, että katsauksen painatuskustannuksista on tänäkin vuonna vastannut LEITZ-kiikareiden maahantuojat Elwe Oy. Elwe Oy:n tuen turvin on mahdollista julkaista vuoden parhaat rariteettikuvat värillisinä. RK haluaa omalta osaltaan esittää parhaat kiitokset tästä sponsoinnista.

Ohjeita

Lintumiehen numerossa 3/79 julkaistiin RK-lomakkeen täyttämistä koskeva kirjoitus, johon kannattaa yhä uudelleen tutustua. Havaintolomake tulisi pyrkiä lähettämään alueelliselle rariteettikomitealle (ARK) tai aluevastavalle mieluiten ennen ao. kalenterivuoden loppua, jotta se ehtisi RK:n käsittelyyn keväällä. Liian yleisesti lomakkeiden tulo ruuhkaantuu kesälle, ja RK joutuu elo–syyskuun kokouksessaan purkamaan kohtuutonta sumaa. Valitettavan paljon havaintoja jää kokonaan ilmoittamattakin, nimenomaan sellaisia, joista on jo julkaistu tietoa ja valokuvia päivälehdissä, Eläinmaailmassa tms. Monet ovat tunnettujen lintumiesten tekemiä. Tällaisen passiivisuuden edessä RK on voimaton. Lomakkeet-

tomia havaintoja ei julkaista RK-katsauksissa, vaikka ne tiedettäisiin oikeiksi.

Merkitse lomakkeelle päivämäärätiedot täydellisinä ja muuttavan linnun lentosuunta. Tarkkaa erityisesti, että vuosiluku tulee oikein. Mahdolliset valokuvat on syytä aina lähettää ilmoituslomakkeen mukana, mieluummin CT-kopiona kuin alkuperäisenä diana. Merkitse niihin kuvaajan nimi, kuvauspäivä ja -paikka. Ilmoita, saako RK arkistokäyttöön pitää kuvan tai kopioida sen. Parhaita kuvia julkaistaan katsauksessa kuvaajan luvalla.

Myös rengastaja täyttää RK-lomakkeen

Rengastustoimiston ja RK:n kesken on sovittu, että rengastetusta RK-lajin yksilöstä tulee vuodesta 1986 alkaen täyttää RK-lomake. Rengastajan velvollisuuksiin kuuluu vastedes huolehtia siitä, että ilmoitus tehdään (määrittäjänä ensisijaisesti rengastaja) ja että se tulee RK:lle ajoissa. Ilmoitettavat lajit selviävät RK:n lajilistasta (sitien esim. pyydystetyistä hippiäisuunilinnuista ja kirjosiipiunilinnuista ei tehdä ilmoitusta, mutta kylläkin idäntilaltista). Lomakkeelle merkitään linnun renkaan numero. Muistutus tästä rengasnumeron tarpeellisuudesta sisältyy uusimman RK-lomakkeen esipainettuun tekstiin. Lomakkeen uusin painos on tilattavissa RK:n sihteeriltä. RK tiedottaa havainnon hyväksymisestä/hylkäämisestä Rengastustoimistolle.

Alueelliset harvinaisuuskomiteat

Täytetty RK-lomake tulee *aina ensin* toimittaa oman paikallisyhdistyksen aluevastaavalle tai alueharvinaisuuskomitealle (ARK) lausuntoa varten. Lomaketta ei tule lähettää suoraan valtakunnalliselle RK:lle; tämä menettely pitkitää lomakkeen käsittelyä, sillä lomake joudutaan postittamaan edestakaisin RK:n ja alueellisen elimen välillä. RK ottaa arvioinneissaan huomioon paikallisen asiantuntemuksen, vaikka periaatteessa onkin siitä täysin riippumaton. Jatkossa pyritään vakiinnuttamaan käytäntö, jossa ARK saa tiedon havainnon läpimenosta RK:ssa samaan aikaan havainnoijalle menevän palautteen kanssa. Postin ja tiedon kulun helpottamiseksi on suotavaa, että paikalliset elimet toimittavat RK:lle lomakkeita tietyissä sopiviksi katsomissaan erissä, jolloin myös niiden saama palaute RK:lta tulee samanlaisina "paketteina". Tämä helpottaa ja jouduttaa paikallisten ARK-katsausten tekoa, varsinkin kun nämä usein ajoittuvat päällekkäin valtakunnallisen katsauksen teon kanssa. Olisi varsin hyödyllistä, että RK-aineistoa sisältävät paikallislehtien numerot toimitettaisiin RK:n arkistoon (Eläinmuseon osoitteella). RK siteeraa katsauksissaan mielellään paikallislehdissä julkaistuja tiedonantoja hyväksytyistä havainnoista (yhtä lailla kuin Lintumiehessä).

Niiden paikallisyhdistysten, joista vielä puuttuu alueharvinaisuuskomitea, tulisi pyrkiä

perustamaan sellainen. Alueharvinaisuuskomiteat ovat paras tae siitä, että paikallisjulkaisujen havaintoaineistot ovat luotettavia. Halun harvinaisuushavaintojen tarkistamiseen tulisi lähteä paikalliselta taholta. RK ei saa olla mikään etäinen ylituomari, jonka toimintatavat koetaan vieraiksi. Lintuhavaintojen luotettavuuden arviointi kuuluu myös niille, jotka ensisijaisesti käyttävät havaintoaineistoja, eli paikallisyhdistyksille.

RK:n lajiluettelon tarkistaminen

Edellä sanottuun liittyvät RK:n lajilistaan suunnitteilla olevat muutokset. Muutokset merkitsevät alueellisten harvinaisuuskomiteoiden lajiluetteloiden paisumista. Eräät rariteetit ovat käyneet siinä määrin "tavallisiksi", ettei niiden luotettavuuden arviointi välttämättä edellytä valtakunnallisen RK:n asiantuntemusta, mikäli RK:n toiminnan perusteena pidetään ahtaasti sen alkuperäistä tehtävää, "vaikeasti tunnistettavista lajeista tehtyjen havaintojen luotettavuuden arviointia". Tiettyjen "helppojen" lajien pitäminen RK-listoilla näihin asti on perustunut paljolti haluun taata lajien "seuranta", so. varmistaa havaintojen karsiminen ja hyväksyminen aina samoilla perusteilla, jotta saatava käsitys lajin esiintymisestä olisi kestäväällä pohjalla. Toisaalta "seurannan" mielekkyys voidaan eräiden lajien osalta asettaa kyseenalaiseksi. RK seuraa esim. vain kyhmyhaahkanaaraiden esiintymistä, mutta havainnot ad. koiraista joudutaan tarvittaessa poimimaan paikallisyhdistysten arkistoista (tai kevätmuuton ulkopuoliset havainnot jääkuikasta ja leveäpyrstökihusta).

Lisäsyynä, eikä suinkaan vähäisimpänä, RK:n lajiluettelon tarkistamiselle (=supistamiselle) on RK:n alati paisuva työtaakka. RK:n jäsenyys ei ole nykyisellään mikään pikkutehtävä; lomakkeita riittää luettavaksi vuoden jokaiselle vapaailalle.

Tarkistettu lajiluettelo julkaistaan Lintumiehen numerossa 1/86.

Tavattujen yksilöiden kokonaismäärä

Katsauksessa esiintyy lajin nimen jäljessä kolme lukua. Ne ilmaisevat tavattujen *yksilöiden* kokonaismäärän tiettyinä ajanjaksoina. Ensimmäinen luku käsittää ajan vuoteen 1974 asti, toinen luku jakson RK:n toiminnan alkamisesta vuodesta 1975 vuoteen 1983 (RK:n hyväksymiä havaintoja) ja kolmas esiteltävän vuoden 1984. Näiden lukujen summa on Suomessa kaikkina aikoina tavattujen yksilöiden kokonaismäärä. Joidenkin lajien kokonaismäärä on pienempi kuin Suomen linnusto-kirjassa esitetty. Tämä johtuu siitä, että viimeksi mainittuun on otettu mukaan myös eräitä luotettaviksi tiedettyjä havaintoja, joista kuitenkin ei ole tehty virallista RK-ilmoitusta eli täytetty lomaketta. Tämän katsauksen aineisto koostuu pelkästään lomakkeilla ilmoitetuista havainnoista.

Lyhenteet

Kunnat, jotka mainitaan tekstissä vähintään neljästi, on lyhennetty: Ec=Eckerö, Es=Espoo, Ha=Hanko, He=Helsinki, Jo=Joensuu, Ki=Kirkkonummi, Kk=Kokkola, Ko=Korsnäs, Kp=Korppoo, Kt=Kotka, Kr=Kristiinankaupunki, La=Lappeenranta, Le=Lemland, Lv=Luvia, Ma=Maaninka, Mu=Mustasaari, Ou=Outokumpu, Pa=Parikkala, Pe=Pernaja, Po=Pori, Po mkl=Porvoon mkl, Rå=Räikkylä, Tu=Turku, Va=Varkaus, Vi=Virolahti.

Linnun tarkka ikä merkitään kalenterivuosi-na: 1kv=samana kalenterivuonna, 2kv=edellisenä kalenterivuonna, +1kv=ennen kuluvaa kalenterivuotta syntynyt jne. Muut ikälyhenteet: juv=nuori lintu ensimmäisessä täydellisessä höyhenpuvussa, ad=aikuinen, sub-ad=esiaikuinen, pull=pesä- tai maastopoikainen.

Muut käytetyt lyhenteet: jp=juhlapukuinen, tp=talvipukuinen, vp=vaihtopukuinen, A=laulava, ♂-A=♂-ääninen, ♀-A=♀-ääninen, r=rennastettiin, m=muuttava. Jos muuttavan linnun lentosuunta on ollut tiedossa, sitä on käytetty m-lyhenteen sijasta (N, NNE, NE jne). Milloin yksilömäärää ei ilmoiteta, havainto koskee yhtä yksilöä.

Havainnoijien nimet ilmoitetaan lyhentämättöminä. Lomakkeen täyttäjän nimi on ensimmäisenä, muut aakkosjärjestyksessä. Yleensä kaikkien havainnoijien nimet on ilmoitettu, ei kuitenkaan neljää enempää.

Vuodelta 1984 hyväksytyt havainnot

Records accepted for 1984

Amerikanjäakuikka *Gavia immer* (2,7,1)

21.10. Ko, Södra Björköns vp + 1 kv (Ari Veijalainen, Aarne Lahti).

Jäakuikka *Gavia adamsii*

23.4. Ko, Södra Björköns jp m (Ari Veijalainen). 23.4. Vårdö, Teilin selkä jp m (Jari Helstola, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi). 23.4. Kr, Skaftung jp NW (Kari Korhonen). 29.4. Ko, Södra Björköns jp (Osmo Lammi, Matti Maskulin, Harry Seppälä). 29.4. Kp, Jurmo jp (Petteri Sirva ym.). 18.5. Kr, Skaftung 2kv (Kari Korhonen, Jouko Törnqvist, Jussi Hoviseppä). 21.10. La, Vainikkala jp m (Seppo Löfgren). 4.11. Ko, Södra Björköns 1kv (Ari Veijalainen, Aarne Lahti, Kari Kuokkanen). 6.12. Vi, Hurppu 1kv (Jukka Jantunen ym.). 7.12. Mu, Valassaaret 1kv (Osmo Lammi, Matti Maskulin, Harry Seppälä).

Havainnot juhlapukuisista yksilöistä ajalta 1. 5.—15. 6. ei tarkisteta.

Mustakauluikku *Podiceps nigricollis* (17,5,1)

13.—n. 17.5. Pa, Siikalahti (Jarmo Pirhonen, Heikki Kotilainen, Osmo Nyysönen, Antero Lindholm).

Viimeksi havaittu v. 1980, silloinkin Siikalahdella.

Suula *Sula bassana* (3,5,3)

3.7. Le, Lågskär 2kv (Jyrki Lausamo). 25.9. Luoto, Luodon tekojärvi 1kv (Jouni Peräsäri). 29.9. Alajärvi, Möksy 4kv (Jussi Ryssy, Jukka Lahtinen, Kyösti Sipilä, Pauli Pieni-maa).

Alajärven lintu löydettiin huonokuntoisena kuivalta mäntykankaalta, josta se Ähtärin eläinpuiston kautta toimitettiin Korkeasaareen. Toivuttuaan lintu siirrettiin Norjan rannikolle ja vapautettiin.

Pikkuhaikara *Ixobrychus minutus* (2,0,1)

13.10. Virrat, Visuvesi 1kv (ilmoitti Lasse J. Laine).

Otettu huostaan ja kuntoutettu Heinolan lintutarhassa. Siirretty Finnairin myötävaikutuksella Malagaan. Maamme edellinen pikkuhaikara löytyi kuolleena kalasumpusta 31. 10. 1961. Lajin vakiintuminen pesimalinnuksi ei tunnu odotettavalta.

Jalohaikara *Egretta alba* (4,17,4)

22.5. Le, Lågskär m (Sakari Kauppinen, Matti Lammin-Soila ym.). 30.5. Kp, Jurmo (Jari Helstola ym.). 30.11.—3.12. Imatra, Vuoksi (Antti Luukkonen, Jukka Jantunen, Kari Kärkkäinen). 15.—17.12. Koski-HL, kirkonkylä (Annika Forsten ym.).

Vakiintunut jokavuotiseksi vierailijaksi. Koski-HL:n havainto on myöhäisin syksyltä.

Kapustahaikara *Platalea leucorodia* (0,3,1)

13.5. Lieksa, Siikasuo ad (Kari Jaskanen, Jarmo Martiskainen).

Lyhytnokkahanhi

Anser brachyrhynchus (42,81,5)

15.4. Köyliö, Ehtamo (Seppo Aro, U. Karinen). 15.4. Mietoinen, Mynälahti (Hannu Klemola, Pekka Alho, Jyrki Matikainen). 23.4. Lieksa, Lamminkylä 2 (Tarmo ja Osippa Martiskainen). 3.6. Rautjärvi, Lahnanen (Pertti Hotta).

Viimeksi näkyi näin vähän lyhytnokkahanhia v. 1980. Rautjärven havainto on myöhäisin keväältä. Yksilömäärät havaintokertoina: 10, 45, 4.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*

10.5. Lumijoki, Kari 14 (Esa Hohtola, Matti Tynjälä). 12.—13.5. Elimäki, Elimäenjärvi ad ja ilm. 2kv (Tapio Tohmo, Timo Pulliainen, Jouni Repo).

Vuodesta 1985 lähtien ei tarkisteta havainnot Raahen ja Oulun välisistä rannikko- ja saaristokunnista (ilmoitusmenettelystä jatkossa, ks. Markkola & Merilä 1985).

Lumihanhi *Anser caerulescens* (37,17,1)

28.4. Kiikoinen, Marjajärvi (Jari Valkama, Ari Alakruuvi, Hannu Virtanen).

Sepelhanhi *Branta bernica* (4,6,1)

9.6. Po mlk, Kummelskär m (Jyrki Lausamo). Lintu oli valkovatsainen "hrota-tyyppinen".

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis* +2kv ♀ Tammisaarella 13. 5. 1984. — Valok. J. Palmgren.

Sepelhanhi *Branta bernicla* (0,1,1)

20.5. Ki, Porkkala lähti muutolle (Seppo Niirani, Juha Honkala, Pekka Huolman, Veli-Matti Nieminen).

Linnussa todettiin *nigricans*-rodun tuntomerkit. Toinen havainto Suomesta, ensimmäinen oli vuodelta 1982 (Hottola 1984).

Punakaulahanhi *Branta ruficollis* (3,13,1)

9.—11.11. Haukipudas, Kiviniemi 1kv (Paavo ja Antti Vehkaperä ym.).

Neljäs syyshavainto. Peloton nuori lintu viihtyi pihapiirissä, kunnes jouduttiin siirtämään talven tieltä merihanhitarhaan.

Punapäänarsku *Netta rufina* (9,11,1)

31.5. Kp, Jurmo ♂ (Olli Vesikko ym.).

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

17.4. Kp,Utö 2kv ♂ (Jyrki Matikainen, Jarmo Saarnio). 13.5. Tammisaari, Stenskar +2kv ♀ (Jörgen Palmgren, Anne Petäinen, Juha Vals-te).

Muut kuin jp koiraat tarkistetaan. Tavallista niukemmin havaintoja. Laji näyttää taantuneen 1970-luvulta (vrt. Tholin 1977, Solonen 1985).

Käärme kotka *Circaetus gallicus* (0,2,1)

21.4. Joutseno, Eiskola S (Veli-Pekka Lehtonen, Seppo Pentikäinen).

Aikaisemmat havainnot ovat vuosilta 1979 ja 1980, molemmat Virolahdelta.

Arosuohaukka *Circus macrourus* (33,13,6)

15.4. He, Isosaari ad ♂ (Kim Mäkinen, Klaus Mattila). 1.5. Värtsilä, Sääperi 2kv ♂ (Petri Hottola, Heikki Pönkkä, Ari Parviainen, Ari

Lavinen). 3.6. Ki, Danskarby ad ♂ (Juhani Topp, Martti Nissinen). 3.6. Kp, Utö 2kv ♀ (Timo Hietanen, Jussi Jauhiainen, Jouni Riihelä, Ari Rivasto). 17.8. La, Hanhijärvi 3kv ♂ (Matti Vanhapelto). 12.9. Jo, Höytiäinen 1kv (Matti Kapanen, Mauri Leivo, Osmo Nyysönen).

Kevään lämpimät kaakkoisvirtaukset toivat tavallista enemmän arosoita. Vuosina 1980—83 lajia on havaittu tasaisen niukasti: 3, 0, 3, 0 yksilöä.

Niittysuohaukka *Circus pygargus* (18,84,10)

18.5. Po mlk, Söderskär ad ♂ (Lasse Lönnqvist, Jussi Kairamo, Markku Nygård). 19.5. Pa, Siikalampi ad ♂ (Antero Lindholm, Jarmo Pirhonen, Juha Piipponen). 26.—29.5. Le, Lågskär ad ♀ (Sakari Kauppinen ym.). 28.5. Pyhtää, Kananiemensuo ad ♂ (Ari Vuorio, Timo Erikoinen). 29.5. Ki, Saltjärden 2kv (Jukka Lah-tinen). 3.6. Lapinjärvi, Vasarankylä ad ♂ (Jukka Kivelä, Aarto Laine, Pekka Rautsala). 5.6. Inkoo, Sunnavik ad ♂ (Hannu Jännes, Antti Heikkilä, Kalevi Hiironniemi). 6.6. Kaarina, Kuusisto ad ♂ (Jukka Nurmi, Soili Leveelahti). 30.6. Es, Isohuopalahti ♂ (Leena Routasuo, Heidi Lindegren, Paavo Yliluoma). 3.7. He-Va, Lentoasema ♂ (Asko Rokala, Esa Aal-tonen, Raimo Pakarinen).

Havaintojen määrä vastaa vuosien 1975—83 keskiarvoa.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina* (6,23,6)

29.4. Lieksa, Lamminkylä ad (Arto Määttä, Harri Ihalainen, Marko Ojala). 6.5. Värtsilä, Sääperi subad/ad (Mauri Leivo, Petri Hottola, Heikki Pönkkä, Hannu Räsänen). 19.5. Rautjärvi, Simpele ad (Olli-Pekka Pietiläinen, Jari Kontiokorpi, Esko Veijalainen). 21. ja 25.5. Kontiolahti, Pitkäranta 2kv (Mauri Leivo

ym.). 24.5. Ylämaa, Sammalinen subad/ad (Jouko Rantanen). 25.9. Jo, Rantakylä ad (Hannu Kauhanen, Harto Päivinen).

Toistaiseksi runsain esiintyminen. Aikaisemmin havaittu enimmillään 4 yks. (vuosina 1976, 1977 ja 1983). Havaintojen täydellinen keskittyminen maan itä- ja kaakkoisosiin on huomionarvoista (vrt. arosuohaukka).

Kiljukotka *Aquila clanga* (2,57,7)

16.4. Rautjärvi, Simpele 2kv (Paavo Rantanen, Lauri Toivari). 2.8. Po, Kokemaenjoen suisto subad (Jari Peltomäki). 18.8. Kr, Skaf-tung 1-2kv (Kari Korhonen, Marikka Koivu). 18.8. Po, Fleiviiki subad (Asko Rokala, Henrik Lindholm, Stefan Knopman, Roland Sundstrom). 15. 9. Po mlk, Pikkupernajanlahti subad/ad (Hannu Sarvanne). 24.9. Jo, Rantakylä ad (Hannu Kauhanen). 26.9. Tenhola, Präst-kulla ad (Jörgen Palmgren ym.).

Keväältä yllättäen vain yksi havainto (vrt. edellinen laji); syysesiintyminen tavanomainen.

Arokotka *Aquila rapax* (1,5,1)

5.10. Ha, Täktom subad (Jukka Nurmi, Annika Forsten, Soili Leveelahti, Tapani Veistola).

Edellinen havainto on vuodelta 1980. Ruotsissa tavattu 10 kertaa vuoteen 1983 mennessä (Kjellén & Svensson 1984). Hyödyllistä tietoa sikalaisista määritysvaikeuksista antavat Svensson (1976) ja Breife (1982).

Kaapiokotka *Hieraaetus pennatus* (0,0,1)

15.4. La, Hanhijärvi E (Matti Vanhapelto, Seppo Korpela, Jukka Savolainen).

Ensimmäinen varmistettu havainto tästä pitkäan odotetusta lajista. Ruotsissa havaittu vuoteen 1983 mennessä 8 yksilöä (Kjellén & Svensson 1984).

Punajalkahaukka *Falco vespertinus* (2,116,10)

21.4. Ruokolahti, Torsanpää 2kv ♀ (Jouko Rantanen, Antti Luukkonen, Markku Paakkinen, Lauri Toivari). 22.4. Rautalampi, Kerkonkoski ad ♂ (Kauko Sikström). 25.4. Lv, Sappi ♂ (Pekka Eriksson). 31.5. Le, Lågskär ad ♂ (Erkki Valsta, Matti Lammin-Soila). 10.6. Ha, Tvarminneträsket ♀ (Tom Lindroos, Bertil Blomqvist, Rauli Lumio ym.). 23.7. Tu, Ruis-salo 2kv ♂ (Pekka Alho, Jarmo Komi). 14.8. La, Tuosa 1kv (Seppo Löfgren). 20.8. He, Sepanmaki ♂ (Reino Kuvaja). 1.9. Ylämaa, Nur-mela 1kv (Jouko ja Paavo Rantanen, Pekka Tyyskä, Lauri Toivari). 9.9. Le, Lågskär 1kv (Antero Topp).

Keskinkertainen esiintyminen. Kevään sää-oloihin nähden havaintomäärää voi pitää jopa pienenä.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*

12.4. La, Hanhijärvi 2kv (Topi Mäkinen, Seppo Korpela, Jukka Savolainen).

Havainnot Tunturi-Lapin eteläpuolelta tarkistetaan.

Pikkuhuitti *Porzana parva* (21,17,19)

22.5.—5.6. Po, Kerijärvi ♂-Ä (Jari Peltomäki ym.). 22.5. Pa, Siikalahti ♀ (Olli-Pekka Pietiläinen, Jari Kontiokorpi). 23.5.—3.6. Janakkala, Vähikkälä 2♂ (Hannu Hellstén, Reima Hirviniemi, Ari Lehtinen). 26.5. Rā, Jouhtenuslampi ♂-Ä (Mauri Leivo, Lauri Karttunen, Jukka Kinnunen, Hannu Räsänen). 29.5.—18.6. Po, Haventojärvi ♀ (Pekka Eriksson, Kalevi Helppi, Antti Lind). 29.5.—9.6. Ou, Laihanlahti ♂-Ä (Mauri Leivo ym.). 29.5.—12.6. Hollola, Kirkonlahti ♀-Ä (Teppo Jokinen ym.). 29.5.—1.6. Lohjan kunta, Kirkniemi ♂-Ä (Henry Ekholm, Esa Aaltonen, Ilpo Huolman, Kari Tornikoski). 30.5. Va, Kuvansi ♂-Ä (Jarmo Pirhonen, Jorma Halla-Aho, Timo Immonen, Hannu Kärkkäinen). 30.—31.5. Nummi-Pusula, Savijärvi ♂-Ä (Henry Ekholm, Ilpo Huolman). 2.6.—4.7. Hamina, Kirkkojärvi pesivä pari (Klaus Laine, Kimmo Heiskanen, Riku Lehtinen, Rauno Sandberg). 4.6. Merikarvia, Kalafjälli ♂-Ä (Antti ja Raimo Partanen). 8.—9.6. Hattula, Vesunti 2 ♂-Ä (Pentti Kallio). 14.—15.6. Kuopio, Kuhanen ♀-Ä (Erkki Björk). 19.6. Pyhäranta, Valkama ♀-Ä (Juha Kylänpää). 26.—27.6. Liperi, Siikasaari ♀-Ä (Lauri Karttunen).

Ennätyksellisen runsas esiintyminen. Haminan pesintä on maamme ensimmäinen (Laine 1985).

Kääpiöhuitti *Porzana pusilla* (0,2,1)

3.6.—5.7. Viljakkala, Onkimusjärvi ♂ r (Esko Pasanen, Asko Puro, Jukka Pessa ym.).

Kaksi edellistä havaintoa ovat Siikalahdelta (1981 ja 1983), nekin pyydystetyistä ja rengastetuista yksilöistä.

Avosetti *Recurvirostra avosetta* (16,57,19)

9.4. Kp, Jurmo (Jyrki Matikainen, Jarmo Saarnio). 17.4. Ha, lintuasema 2 SSW (Hannu Kauhanen). 30.4. Kp, Jurmo (Mika Selin, Jukka Grönlund, Keijo Vesanen, Olli Vesikko). 30.4.—12.5. Po, Yyteri 3, 10..5 alk. enää 1 (Antti Lind ym.). 1.5. Kp, Jurmo 2 (Mika Selin). 4.—9.5. Kp, Jurmo 2 (Mika Selin, Matti Kiiskilä, Heikki Minn, Keijo Vesanen). 6.5. Kuusamo, Alakitka 3 (Heikki Seppänen, Lauri Rytälä). 7.5. Po mlk, Söderskär 2 E (Martti Harjo, Karl Selin). 16.5. Ha, Täktbukten (Suvi Raivio). 18.5. Vi, Kauholma 2 (Antero Topp, Atte Nissinen, Pekka Puhjo, Olli Sassi).

Lämpimän kevään ennätysesiiintyjä tänäkin. Aikaisemmista vuosista paras on ollut 1975, 15 yksilöä. Kuusamon kolmen linnun parvi lienee vuoden erikoisimpia rareiteettihavainnoja.

Kahlaajapaäsky *Glareola pratincola* (0,0,1)

26.5. Kalajoki, Letto (Harri Hongell, Paavo ja Jukka Mansikkamäki).

Ensimmäinen havainto Suomesta. Lähimmät pesimäalueet ovat Etelä- ja Kaakkois-Euroopassa, missä kannat ovat taantuneet

mm. Unkarissa, Romaniassa ja Bulgariassa (Glutz et al. 1977). Ruotsissa tavattu 7 kertaa, viimeksi 1980 (Hedgren 1981).

Arokahlaajapääskey *Glareola nordmanni* (5,6,1)

26.5. Kalajoki, Letto (Harri Hongell, Paavo ja Jukka Mansikkamäki).

Oli samassa "parvessa" edellisen kanssa! Ruotsissa molemmista *Glareola* -lajeista on tehty yllättävästi lähes yhtä monta havaintoa, *nordmannista* vuoteen 1983 mennessä 9 (Kjellén & Svensson 1984).

Mustajalkatylli *Charadrius alexandrinus* (18,10,1)

17.5. Uusikaarlepyy, Sandören δ (Johan Rajander, Johan Sandén, Christian Tikkanen).

Taantunut levinneisyytensä pohjoisosissa; mm. Tanskan Sjellannissa pesi viimeisen keran v. 1980 ja Skoonen pikku kanta on n. 10 parin suuruinen (Gärdenfors et al. 1984). Vuosien 1975–83 havaintomäärät meillä: 0,0,2,0,1,4,2,1,0.

Siperiankurmitsa *Pluvialis dominica* (2,8,2)

6.–7.8. Le, Lågskär ad (Jörgen Palmgren, Karno Mikkola). 18.–20.8. Siuntio, Myrans ad (Jörgen Palmgren ym.).

Rodunmääritys on kummankin havainnon osalta vielä kesken.

Alaskansirri *Calidris melanotos* (6,6,3)

1.5. Köyliö, Kirkkosaari (Seppo Aro). 2.–3.5. Tu, Rauvolanlahti (Annika Forsten ym.). 12.9. Kp, Jurmo (Osmo Kivivuori).

Enimmillään nähty aikaisemmin 2 yks. v. 1977. Englannissa tavallisin pohjoisamerikkalainen kahlaajavieras.

Suippopyrstösirri *Calidris acuminata* (0,0,1)

23.–24.8. Kt, Hovinsaari ad (Klaus Laine ym.).

Pitkään odotettu lisä Suomen linnuston lajiluetteloon. Ruotsissa tavattu kahdesti (1975 ja 1977). Norjasta on sensaatiomainen tieto ilmeisestä pesinnästä v. 1970 (Bauer & Persson 1971).

Pitkänokkakurppelo

Limnodromus scolopaceus (0,3,1)

29.9. Po, Yyteri 1kv (Markku Huhta-Koivisto, Heikki Luoto ym.).

Linnusta saatiin tehdyksi erinomaisen tarkka kuvaus ja äänikin kuultiin.

Lampiviklo *Tringa stagnatilis* (47,93,31)

3.–4.5. Maalahti, Petolahdenjoen suu (Ari Veijalainen, Aarne Lahti). 5.5. Va, Ruokojärvi (Heikki Kotilainen, Jaakko Avikainen, Hannu Kärkkäinen). 5.–6.5. Lempäälä, Lastustenkulma δ (Aki Vuoristo, Teuvo Kaasalainen, Heikki Parviainen). 6.–8.5. Lapinjärvi, Kimonkylä (Jouni Repo, Juhani Koski, Timo Pulliainen). 7.5. Hämeenkyrö, Osara (Timo Palomäki,

Matti Pessa). 13.5. Pa, Siikalahti 2 (Esa Sojamo, Timo Jokela, Matti Kapanen). 14.5. Va, Ruokojärvi (Jarmo Pirhonen, Heikki Kotilainen, Hannu Kärkkäinen). 15.5. Es, Finnä (Mika Koskinen, Marko Hamilo). 16.5. Liminka, Temmesjokisuu (Esa Hohtola). 16.5. Lv, Säppi (Asko Eriksson, Pentti Kuusela, Martti Roininen). 19.5.–22.7. Pohjois-Karjala pari ja 3 pull/juv (Matti Kapanen ym.). 20.5. Es, Pitkälampi (Petri Piisilä, Pekka Karppinen, Juha Lammi). 22.5. Elimäki, Elimäenjärvi (Klaus Laine). 22.–26.5. Po, Kivini (Kari Mäntylä, Ari Rantamäki ym.). 23.5–VI. Outokumpu pari ja pesälöytö (Jukka Kinnunen, Mauri Leivo, Hannu Räsänen). 24.5. Kt, Huumanpohja (Klaus Laine). 26.–27.5. Tu, Ruissalo (Jyrki Normaja, Petri Kangas ym.). 28.5. Ou, Vuonos (Hannu Kauhanen, Ari Lavinen, Ari Parviainen). 3.6. Vihti, Vanjärvi (Heimo ja Olavi Väisänen). 8.6. Joutseno, Korvenkylän allas (Antti Luukkonen, Jukka Jantunen). 20.–21.5. ja 24.6.–15.7. Maaninka pari ja 1 juv (Veli-Matti Väänänen, Pentti Runko). 14.7. Salo, Halikonlahti ad (Kalle Toivonen, Petteri Sirva, Mikko Suominen). 29.7. Hyvinkää, Ali-Mattila (Jukka Tanner ym.).

Ennätyksellinen esiintyminen. Kolme varmistettua pesintää tuotti 4 lentopoikasta (Outokummun pesintä epäonnistui). Edellisenä vuonna tavattiin 27 yksilöä ja todettiin yksi varmistettu pesintä, maamme ensimmäinen.

Rantakurvi *Xenus cinereus*

20.5. Po, Yyteri (Markku Rantala). 22.5. Elimäki, Elimäenjärvi (Klaus Laine). 28.5. Po, Kirrinsanta (Marko Linnell, Jari Mäntysalo ym.). 28.–29.5. Ou, Vuonos (Jukka Kinnunen, Mauri Leivo). 13.6. Ou, Vuonos (Hannu Kauhanen, Arto Airaksinen). 16.6. Po, Yyteri (Antti Lind). 19.–20.6. Jo, Ukonlahti (Matti Kapanen). 6. ja 7.7. Po mlk, Söderskär (Martti ja Maija Hario, Pertti Muuronen, Markku Nygård).

Raahen ja Tornion välisen rannikkoalueen havaintoja ei tarkisteta. Varsin tavanomainen esiintyminen.

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

8.8. Le, Lågskär subad (Karno Mikkola, Håkan Andersson, Jörgen Eriksson, Jörgen Palmgren). 25.9. Rå, Vuoniemi subad/ad (Mauri Leivo ym.).

Havainnot jakson 1.5.–15.6. ulkopuolelta tarkistetaan. Jo kolmantena peräkkäisenä syksynä laji tavattiin Pohjois-Karjalassa.

Isokihu *Stercorarius skua* (6,7,1)

24.7. Lv, Säppi N (Hannu Friman, Heikki Luoto, Kalle Virta).

Kahdeksas kesäaikainen havainto.

Mustanmerenlokki

Larus melanocephalus (0,0,1)

20.5. Po mlk, Söderskär 3kv (Martti Hario, Pertti Muuronen, Karl Selin).

Seikkaperäinen tiedonanto tästä maalle uudesta lajista on julkaistu aikaisemmin (Hario 1985).

Pikkukajava *Rissa tridactyla* (? ,132,60)

5.—7.1. Kt, Kuusinen 2kv (Riku Lehtinen, Klaus Laine, Pekka Vainio). 8.1. Sarkisalo, Niksaari 2kv (Pekka Loivaranta). 15.2. He, Harmaja 2kv (Dick Forsman, Mika Kilpi). 29.3. Pa, Joukio 2 kv (Olli-Pekka Pietiläinen, Jari Kontiokorpi). 1.—9.4. Jyväskylä, Jyväsjärvi 2 kv (Petri Kuhno ym.). 5.4. Ha, lintuase-
ma 2kv (Ilkka Lehtinen, Petteri Mikkola). 12.4. Kk, Laajalahti ad (Marcus Hagström). 16.4. Kt, Hovinsaari 2kv (Klaus Laine). 25.4. Lv, Säppi 2kv (Pekka Eriksson). 29.4. Kp, Lillharun ad (Kari Salonen, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi, Ari Rivasto). 6.5. Ki, Porkkala 2kv (Karno Mikkola ym.). 17.5. Ki, Porkkala 2kv SE (Jyrki Lehto, Kari Korhonen, Jouko Törnqvist, Juha Väätäinen). 17.5. Lohtaja, Ohtakari 2kv (Matti Rekilä). 18.5. Vi, Kauholma 2kv (Antero Topp, Atte Nissinen, Pekka Puhjo, Olli Sassi). 21.5. Ko, Södra Björköns, 2kv (Tom Lindroos ym.). 27.7. Es, Stenskar 1kv (Ilpo Lumio). 13.9. Ec, Signilskär 2 kv m (Matti Lammin-Soila, Petteri Mikkola). 17.10. Ha, lintu-
asema 1kv (Anssi Laurila, Jarmo Ruoho, Aarne Vattulainen). 26.10. Polvijärvi, Kirkkonie-
mi 1kv SW (Petri Hottola ym.). 27.10. Rā, Vuoniemi 3 kv S (Mauri Leivo, Matti Kapanen, Osmo Nyysönen). 27.10. Kp, Utö 1kv (Jari Helstola, Ari Rivasto). 28.10. Rā, Vuoniemi 1kv (Osmo Nyysönen, Matti Kapanen, Mauri Leivo, Ari Parviainen). 28.10. Ko, Södra Björköns 4 kv SW (Ari Veijalainen, Aarne Lahti, Harry Seppälä). 28.10. Rā, Vuoniemi 2 kv (Osmo Nyysönen, Matti Kapanen, Mauri Leivo, Ari Parviainen). 28.10. La, Huhmarvuori 2 kv WSW (Jouko ja Paavo Rantanen, Seppo Löfgren, Lauri Toivari). 29.10. Jo, Kukkosensaari 1kv m (Ari Parviainen, Harri Kämäräinen). 30.10. Rā, Vuoniemi 1kv N (Mauri Leivo, Osmo Nyysönen, Pentti Zetterberg). 30.10. La, Huhmarvuori 1kv SW (Seppo Löfgren). 1.11. Le, Lågskär 1kv + 1kv SW (Kari Salonen, Sakari Kauppinen, Tom Lindroos, Jouni Riihelä). 4.11. Rā, Vuoniemi 1kv (Hannu Kauhanen ym.). 4.11. Pyhäranta, Rihtnie-
mi 1kv S (Jari Helstola, Jukka Grönlund, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi). 4.11. Rā, Vuoniemi 2 kv SE (Matti Kapanen ym.). 4.11. Ha, Tallholmarna 1kv W (Markku Heinonen ym.). 4.11. Le, Lågskär 1kv NW (Tom Lindroos, Sakari Kauppinen, Jouni Riihelä). 4.11. Ki, Upinniemi 1kv SW (Olli Vesikko). 4.11. Ha, Russarö, 1kv (Jyrki Erikäinen). 5.11. Le, Lågskär 1kv (Kari Salonen, Jouni Riihelä). 6.11. Ki, Rönnskär 1kv SW (Timo Yrjölä). 15.11. Kp, Aspö 1kv (Tapani Numminen, Annika Forsten, Björn Söderholm). 18.11. Punkaharju, Hirvikoski 1kv (Jari Kontiokorpi, Esko Veijalainen). 18.11. Joutseno, Tiurunniemi 1kv (Jukka Jantunen). 25.11.—8.12. Mu, Klubbkat 1kv, 1.—2.12. 2 kv (Timo Lahti ym.). 25.11.

Kt, Jäppilänlahti ad (Riku Lehtinen, Klaus Laine). 25.11. Ha, Taktom 1kv (Jouko Törnqvist, Kimmo Koponen). 22.12.—1.1.1985 Ki, Rönnskär 1kv (Jyrki Lausamo, Anne Laitinen). 27.12. He, Isosaari 1kv (Timo Reunala). 27.12. Kp, Aspö 1kv (Kalle Toivonen, Mikko Ahti).

Vuosi 1983 oli luonnehdittavissa "RK:n historian parhaaksi vuodeksi"; nyt kajavia nähtiin tuplasti enemmän!

Valkosiipitiira *Chlidonias leucopterus* (3,7,2)

10.6. Vi, Harvajanniemi jp E (Jouko Rantanen). 18.7. Mu, Vassorfjärden ad (Tuomas Lukkarinen, Ari Veijalainen).

Lähimmät pesimäpaikat ovat Puolassa ja Latviassa. Pesinyt Virossa v. 1978 ja 1982. Muutonaikaiset satunnaishavainnot yleisty-
mässä Itämeren piirissä. Oölannissa todettu sekapesinnät mustatiiran kanssa vuosina 1973 ja 1979.

Isoturturikyöhy *Streptopelia orientalis* (0,1,1)

14.—23.12. Jämsä, Kaipola 1kv (Tom ja Leo Lindroos, Mika Nieminen).

Maan ensimmäinen havainto on vuodelta 1980 (ks. jäljempänä). Sekä siinä että Jämsän havainnossa oli kyseessä "meena-tyyppinen" yksilö. Isoturturin lajinmäärityksestä ja esiintymisestä Skandinaviassa, ks. Hirschfeld & Svensson (1985).

Mehiläissyöjä *Merops apiaster* (15,6,16)

21.5. Ki, Porkkala NNE (Henrik Lindholm, Stefan Knopman, Jan-Erik Olleberg, Roland Sundström). 21.5. Mu, Valassaaret (Osmo Lammi ym.). 29.—30.5. Kp, Jurmo 13 (Jari Helstola ym.). 22.—25.7. Kp, Jurmo (Jari Helstola ym.).

Ennätyksellinen esiintyminen. Jurmon parvi on suurin Suomessa tavattu; entinen parviennätys oli 7 yks. (15.5.1955 Kymi).

Mehiläissyöjä -laji

Merops apiaster/supercilius (0,4,2)

16.9. Karkkila, Pyhäjärvi 2 kv N (Kalle Virta).

Ruostepääsky *Hirundo daurica* (0,5,2)

22.5. Le, Lågskär (Sakari Kauppinen, Antti Mikala, Erkki Valsta ym.). 2.—3.6. Le, Lågskär (Matti Lammin-Soila, Sakari Kauppinen ym.).

Lyhytvarvaskiuru

Calandrella brachydactyla (14,15,1)

5.9. Ha, Taktom (Markku Mikkola, Antti Mikala).

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae* (? ,51,23)

16.9. Ha, Henriksberg 2 E (Mika Koskinen). 16.9. Ha, Taktbukten 2 (Erkki Mikkola, Hanna Järvinen). 18.9. Po, Leveäkari (Jari Peltomäki ym.). 22.9. Lv, Säppi SE (Esko Pasanen). 24.9. Uusikaarlepyy, Monå Karviken (Tuomas Lukkarinen ym.). 27.9.—2.10. Ec, Signilskär (Matti

Lammin-Soila ym.). 28.9. Le, Lågskär SW (Karno Mikkola). 29.9. Po, Kuuminainen (Tom Lindroos, Markku Huhta-Koivisto, Jouko Lunden, Tapani Missonen). 29.—30.9. Ec, Signilskär r (Matti Lammin-Soila ym.). 30.9. Kr, Skaftung S (Heikki Luoto, Kimmo Koponen, Kari Korhonen, Jouko Törnqvist). 1.10. Lv, Säppi (Antti Lind ym.). 1.10. Po, Yyteri 2 (Tapani Lilja). 1.10. He, Viikki 2 (Ilkka Kuvaaja, Timo ja Matti Aivila). 5.10. Mu, Norrskär (Timo ja Arne Lahti, Mauri Jalonen, Ari Veijalainen). 7.10. Ha, Taktbukten (Jarmo Komi, Hannu Klemola, Jarmo Saarnio). 7.10. Ha, lintuasema (Jyrki Pynnönen, Anssi Laurila). 11.10. Le, Lågskär WSW (Karno Mikkola, Sakari Kauppinen, Antero Topp). 12.10. Le, Lågskär m (Sakari Kauppinen, Karno Mikkola). 20.10. Lohtaja, Ohtakari m (Matti Rekilä, Mikael Axelqvist, Johanna Juntunen, Matti Sykkö).

Poikkeuksellisen tiivis ajoittuminen. Vain kolmasti aikaisemmin on ilmoitettu nähdyn enemmän kuin yksi yksilö kerrallaan. RK:n historian runsain esiintyminen.

Nummikirvinen *Anthus campestris* (57,44,1)
29.9.—2.10. La, Hanhijärvi (Jouko Rantanen ym.).

RK:n historian vaatimattomin esiintyminen.

Iso-/Nummikirvinen

Anthus novaeseelandiae/campestris

22.9. Po, Kirrinsanta (Asko Eriksson, Jan Lundgren, Ari Rantamäki).

Intiankirvinen *Anthus hodgsoni* (0,4,1)

20.9. Ec, Signilskär r (Matti Lammin-Soila, Petteri Mikkola).

Yksilössä oli todettavissa *yunnanensis*-rodun piirteet.

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola* (10,14,4)

5.5. alk. Anjalankoski, Junkkarinjärvi δ (Timo Pulliainen ym.). 11.9. Le, Lågskär 1kv (Antero Topp, Markku Kallela). 15.9. Es, Finnå 1kv (Markku Huhta-Koivisto, Martti Hario ym.). 2.10. Po, Yyteri 1kv (Tapani Lilja ym.).

Anjalankosken δ pesi jälleen keltavästäräkki-♀:n kanssa (samoin edellisenä vuonna); pesinnän lopputuloksesta ei otettu selkoa.

Vuorivästäräkki *Motacilla cinerea* (25,78,8)

10.4.—4.9. Karkkila, Högfors 3 ad ja 7 pull (Kari Degerstedt, Hannu Tammelin, Juha Valonen). 22.5. Vehkalahti, Västari ENE (Sampsu Cairenius, Markku Mikkola). 23.5. Kuru, Haukkajoki δ S (Kari Alen, Mervi Toivola). 26.5. Ko, Södra Björkö N (Ari Veijalainen, Arne Lahti). 26.5. Mu, Valassaaret δ NW (Harry Seppälä, Matti Maskulin). 5.11. Kp, Utö (Ari Rivasto).

Kolmen "lihavan" vuoden jälkeen palattiin taas keskinkertaiseen esiintymiseen. Laji on pesinyt Karkkilassa vuodesta 1976 lähtien (Luoto 1984).

Alppirautiainen *Prunella collaris* (0,1,2)

29.4. Le, Lågskär (Jouko ja Anna Hakala). 15.—17.5. Kp, Jurmo r (Olli Vesikko ym.).

Suomen ensimmäinen havainto on vuodelta 1978 (Karhu et al. 1979). Ruotsin 7. havainto tehtiin v. 1983, sitä edeltävästä olikin kulunut kymmenen vuotta (Kjellén & Svensson 1984).

Etelänsatakieli *Luscinia megarhynchos* (1,6,1)

9.6. Lavia, Riiholahti 2kv δ r (Esko Pasanen, Matti Pessa ym.).

Ajankohta mitä tyypillisin. Edeltävistä 7 yksilöstä peräti 6 on rengastettu.

Mustapäätasku *Saxicola torquata* (30,58,9)

8.4. Vaasa, Suvilahti ♀ (Mauri Jalonen, Matti Torala). n.21.—28.4. Kontiolahti, Selkie δ (Hugo Sundelin, Hillervo Laurila). 1.5. Po, Tahkoluohto ♀ (Kimmo ja Eija Nuotio, Jan Eerala). 21.5. Vi, Hurppu δ (Markku Heinonen ym.). 28.5.—8.6. Mäntsälä δ (Aimo Tiisala ym.). 1.6.—24.7. Jo, Repokallio δ (Jouni Pursiainen ym.). 13.9. Es, Sommarö ♀-puk (Mika Koskinen, Marko Hamilo). 27.9. Kt, Hovinsaari ♀ (Jyrki Lausamo). 5.10. Mu, Norrskär ♀-puk (Arne ja Timo Lahti, Mauri Jalonen, Ari Veijalainen).

Keväällä keskimääräistä runsaslukuisempi. Kuudessa yllämainituista oli todettavissa *maura*-rodun tunnuspiirteet (= muut kuin Kontiolahden, Mäntsälän ja Joensuun yksilöt).

Harmaakurkkurastas *Turdus obscurus* (0,1,1)

1.—14.12. Parainen, Parsby 1kv r (Bertil Blomqvist ym.).

Maan ensimmäinen havainto tehtiin kesäkuussa 1978 (Huhta-Koivisto et al. 1979).

Mustakaularastas *Turdus ruficollis* (5,4,1)

25 ja 29.12. Po mlk, Kulloo ♀-puk (Kari Alha, Kauko Suoniemi).

Neljäs talvihavainto. Edellinen havainto on keväältä 1981.

Pikkukultarinta *Hippolais caligata* (0,1,1)

26.5. Le, Lågskär A r (Sakari Kauppinen, Erkki Valste ym.).

Suomen ensimmäinen havainto on vuodelta 1981 (Michelsson 1982).

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* (0,0,4)

27.5.—24.6. Kuusankoski, Saksanaho r (Timo Pulliainen ym.). 7.6.—26.7. Pukkila, Kantelejärvi pari + 2 pull (Jyrki Lausamo, Arto Juonen ym.), poikaset rengastettiin 19. 7. (Jukka Haapala, Lasse J. Laine, Seppo Niiranen). 19.—26.6. Janakkala, Vähikkälä (Hannu Hellsten).

Ensimmäiset havainnot maastamme! Oudon myöhään tämä voimakkaasti levittäytymässä oleva laji ehätti Suomeen. Se pesii säännöllisesti jo Länsi-Saksassa ja ajoittain Etelä-Tanskassa. Tämänvuotinen esiintyminen lie-

Mustapäätasku kesällä 1984 Joensuun Repokalliolla

kapea, mutta selvä mustahko niskajuova

päälaki, posket ja kurkku muodostivat mustan hupun

selkä ja hartiat lähes mustat, hartioiden alareunassa selvät, valkeat laikut

yläperä ja pyrstön yläpeitinhöyhenet muodostivat laajan valkeahkon laikun

rinta oranssi, raja valkeahkoon vatsaan vähittäinen

pyrstö musta

1.6.-84

puku voimakkaasti kulu-
nut, musta-valkokontrasti-
kas, vaikutelma oranssi-
rintaisesta sepelsieppokoiraasta

huppu mustanharmaa runsaasti vaaleampia rusehtavia, kapeita höyhenkarkkia

selkä- ja hartiahöyhenet keski-
ruskeat, höyhenissa tummat keskustat

ainakin yksi uusi musta, vaaleareunainen tertiaali

yläperä ja pyrstön yph:t vaalean tiilenpunervat, ilmeisesti valkeahkotyviset

rinta tiilenpunerva

vatsa ja kupeet tiilenpunervat, vaaleammat kuin rinta, valkeaa ei näkynyt

pyrstösulat kasvamassa mustat, vaaleahko-karkiset

puvun yleisvaikutelma "nuhruisempi", ei läheskään yhtä kontrastikas kuin kesäkuussa

M. Kapanen -84

22.7.-84

Tutkielma mustapäätaskun *Saxicola torquata* värityksen muuttumisesta sulkasadon myötä.
— Piirros ja tekstitys Matti Kapanen.

nee yhteydessä kevään poikkeuksellisiin sääoloihin.

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata* (1,4,1)
29.6.—3.7. Kalajoki, Kalajokisuu r (Kari Haataja ym.).

Kaikki havainnot ovat toistaiseksi koskeneet kesäisiä laulavia koiraita.

Kenttäkerttunen *Acrocephalus agricola* (0,3,1)
19.—21.6. Kangasala, Taivallampi r (Aarno Salminen, Jaakko Syrjänen ym.).

Vuoden vetonaula Kangasalan lintuasemalla. Edellisistä havainnoista kaksi on keväältä Lågskäriltä ja yksi loppukesältä Espoon Laajalahdelta.

Rusorintakerttu *Sylvia cantillans* (3,3,1)
19.5. Ha, Russarö δ (Ari Laine).

Kaikki havainnot ovat ajoittuneet toukuun loppupuoliskolle. Ensimmäistä havaintoa lukuunottamatta (Helsinki 1968) kaikki ovat saaristosta.

Lapinuunilintu *Phylloscopus borealis*
20.—29.7. Lohtaja, Konttila ♀ ja 5 pull (Harri Hongell, Tuomo Puutio).

Tiettävästi maamme lounaisin pesintä (ks. Hannila 1985).

Hippiäisuunilintu
Phylloscopus proregulus (26,117,4)

3.11. Pyhäranta, Rihtniemi (Hannu Klemola).
Havainnoja pyydystetyistä ei tarkisteta. Lågskärillä rengastettiin 2 yks. (14. ja 18. 10.) ja Säpissä 1 yks. (9. 10.). Jo toinen peräkkäinen huono vuosi (edellisenä vuonna 3 yks.).

Kirjosipiunilintu
Phylloscopus inornatus (41,78,28)

13.9. Ec, Signilskär 2 (Matti Lammin-Soila ym.) 14.9. Le, Lågskär (Pekka ja Antero Topp, Markku Kallela, Pekka Puhjo). 21.9. Le, Lågskär (Antero Topp ym.). 24.9. Le, Lågskär (Pekka Topp ym.). 25.9. Kp, Jurmo (Matti Nieminen, Henry Ekholm, Hannu Kormano). 27.9. Kp, Jurmo (Hannu Kormano). 30.9., 2. ja 4.10. Pernaja, Aspskär (Harri Malkio, Pekka Hänninen Arno Rautavaara). 1.10. He, Yliopiston kasvitiet. puutarha (Pekka J. Nikander, Lasse J. Laine). 4.10. Mu, Norrskär 2 kuollutta, majakkaan törmänneitä (Timo ja Aarne Lahti, Mauri Jalonen, Ari Veijalainen). 4.—5.10. Mu, Valassaaret (Rauno Yrjölä, Markku Heinonen, Johan Rajander). 7.10. Ki, Källvik 2 (Henrik Lindholm, Stefan Knopman, Maud Selros, Roland Sundström). 7.10. Mu, Norrskär (Timo ja Aarne Lahti, Mauri Jalonen, Ari Veijalainen). 9.10. Ha, Västertorskaren (Heikki Luoto, Antti Heikkilä, Pekka Komi, Antti Mikala). 10.10. Es, Isohuopalahti (Antti Mikala). 14.10. Le, Lågskär (Hannu Jännes, Sakari Kauppinen).

Havainnoja pyydystetyistä ei tarkisteta. Lintuasemilla rengastettiin yht. 10 yks. ajalla 21.

9.—25. 10. Ennätysellinen esiintyminen. Edellisistä vuosista paras oli 1981, 22 yks.

Ruskouunilintu *Phylloscopus fuscatus* (3,6,1)
7.10. Pernaja, Aspskär (Arno Rautavaara, Ari Laine, Harri Malkio).

Ensimmäinen havainto Suomenlahdelta.

Idäntiltalti

Phylloscopus collybita tristis (0,16,7)

6.10. Kk, Tankar 1kv r (Christer Nyman, Marcus Hagström, Kari Reinikainen). 6.—13.10. Kk, Tankar r (Christer Nyman, Marcus Hagström, Kari Reinikainen). 7.10. Po, Kirrinsanta r (Asko Eriksson). 8.10. Lv, Säppi r (Jouko Hakala, Jukka Sillanpää). 14.10. Po, Kirrinsanta 1kv r (Asko Eriksson, Pentti Kuusela). 25.10. Le, Lågskär r (Tom Lindroos, Sakari Kauppinen). 26.10. Ha, lintuasema r (Pekka J. Nikander, Jukka Haapala, Anssi Laurila).

Ennätysmäärä ilmoitettuja. Hyväksytyjen määrät vuosina 1975—83: 0, 1, 0, 5, 1, 1, 3, 3, 2.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis* (n.35,28,8)

1.—2.5. Kp, Utö +2kv δ (Kari Salonen, Pasi Laaksonen, Tarmo Nurmi, Ari Rivasto). 26.5. Le, Lågskär δ ja 2kv δ r (Matti Lammin-Soila ym.). 26.5. Kp, Jurmo ♀ r (Olli Vesikko, Osmo Kivivuori, Kalle Toivonen). 27.—28.5. Le, Lågskär +2kv δ r (Antti Mikala ym.). 29.5. Le, Lågskär 2kv δ (Erkki Valsta ym.). 2.6. Kp, Utö 2kv δ (Timo Hietanen, Jouni Riihelä). 6.6. Le, Lågskär δ (Petri Puhtila).

Runsas esiintyminen. Ennen vuotta 1983 ei tarkistettu ad. koiraita (kaikki tietoon tulleet sisältyvät kuitenkin yllä oleviin lukuihin).

Pussitiainen *Remiz pendulinus* (5,8,3)

30.9.—4. ja 8.10. Le, Lågskär 3 1kv r (Antero Topp, Karno Mikkola ym.).

Lågskärin edellinen "suurparvi", 7 yks., nähtiin v. 1981.

Partatiainen *Panurus biarmicus* (1,0,1)

23.10.—5.11. Le, Lågskär δ r, lähti 5, 11. korkealla E (Sakari Kauppinen, Hannu Jännes, Karno Mikkola, Antero Topp ym.)

Edellinen havainto Suomesta on vuodelta 1949 (Sammalisto 1953).

Mustaotsalepinkäinen

Lanius minor (27,25,1)

24.6.—10.7. Po, Ulasoori δ (Jari Peltomäki).

Punakottarainen *Sturnus roseus* (n.26,3,5)

25.5. Le, Lågskär (Sakari Kauppinen, Erkki Valsta ym.). 2.6. Kp, Jurmo (Olli Vesikko ym.). 3.6. Kp, Utö δ (Timo Hietanen, Jouni Riihelä). 15.6. Le, Lågskär (Petri Puhtila). 22.7. Kr, Skaftung ad (Kari Korhonen ym.).

Ennätysesintyminen. Edelliset havainnot RK:n ajalta ovat vuosilta 1975, 1981 ja 1983.

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*

28.5. Kk, Tankar ♂ r (Christer Nyman). 9.9. Varkaus, Pitkälänniemi (Heikki Kotilainen). 11.—12.9. Jo, Höytiäisen kanava (Mauri Leivo ym.). 13.9. Ec, Signilskär (Matti Lammin-Soila ym.). 30.9.—3.10. Lv, Säppi 1kv r (Antti Lind, Pekka Eriksson, Esko Pasanen). 4.10. Mu, Norrskär kuollut, majakkaan törmännyt (Timo ja Aarne Lahti, Mauri Jalonen, Ari Veijalainen). 5.10. Lv, Säppi (Esko Pasanen, Pekka Eriksson, Jouni Riihimäki). 13.10. Ec, Signilskär 1kv r (Ilkka Lehtinen ym.). 14.—15.10. Le, Lågskär (Sakari Kauppinen, Hannu Jännes ym.). 23.10. Lv, Säppi (Tapani Lilja, Antero Tyrsky). 10.11. Nauvo, Borstö (Risto Saranto, Raimo Heinonen). 29.—30.12. Es, Finnå (Pekka Pöyhönen ym.).

Havainnot pesimäpaikkojen ulkopuolelta tarkistetaan. Vuosilta 1977—83 on hyväksyttyjä havaintoja seuraavasti: 6, 6, 3, 6, 6, 4, 3.

Kultasirkku *Emberiza aureola*

1.6. Pernaja, Aspskär 2kv ♂ (Harri Malkio, Jarmo Pohjola, Arno Rautavaara). 9.6.—3.7. Oravainen, Änäs pari + 5 pull (Vesa Jaaksi, Timo Lahti, Timo Vestermark). 9.6.—n.15.7. Po, Fleiviiki 17. 6. alk. 2 ♂ (Antti Lind ym.). 17.6. Tu, Ävik ad ♂ (Rurik Baarman). 18.6.—n. 1.7. Po, Kirrinsanta ad ♂ (Marko Linnell ym.). 19.6. Po, Ulasoori ♂ (Pentti Kuusela). 27.—30.6. Ikaalinen, Läckälänlahti 2kv ♂ (Esko Pasanen, Mirja Järvenpää, Timo K. Palomäki, Asko Puro).

Laji on viimeistä vuottaan tarkastettavien luettelossa.

Mustapääsirkku

Emberiza melanocephala (0,3,1)

20.5. Ko, Södra Björköns ♂ (Ari Veijalainen, Aarne Lahti).

Edelliset havainnot ovat vuosilta 1980, 1982, 1983.

Harmaasirkku *Miliaria calandra* (23,23,1)

13.8.—17.10. Siuntio, Myrans (Henry Ekholm, Jan Södersved ym.).

Havaintoja aikaisemmilta vuosilta

Records from previous years

Jääkuikka *Gavia adamsii*

28.5.1983. Kp, Jurmo 2 kv (Jukka Grönlund, Jarmo Komi ym.).

Samalta vuodelta aiemmin julkaistu kolme 2kv yksilöä.

Punapäänarsku *Netta rufina*

24.5.1980. Karjaa, Låppträsk ♂ ♀ (Pertti ja Kimmo Virta, Timo Jääskeläinen).

Kyhmyhaahka *Somateria spectabilis*

15.10.1976. Pyhtää, Kaunissaari 1 kv ammuttu (ilmoitti Mauri Leivo).

Valkojuovamerikotka *Haliaeetus leucoryphus* (2,0,0)

n. 1910. Preiviiki 2kv ammuttu (ilmoitti Jukka Salo).

Ensimmäinen havainto maastamme, toinen oli vuodelta 1926.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*

20—21.5.1978. Inkoo, Kopparnäs ad ♂ (Tero Laiho). 9.5.1983. Vehkalahti, Västari ad ♂ E (Sampsa Cairenius, Jyri Heino, Mikko Karkia).

Kiljukotka *Aquila clanga*

27.4.1980. Ki, Tolsa subad/ad (Jari Huttunen, Ilkka Konu). 25.9.1983. Lohtaja, Ohtakari subad/ad (Matti Rekilä).

Avosetti *Recurvirostra avosetta*

VIII—X 1981. Hollola, Luhdantausta 1 kv (ilmoitti Osmo Ruottinen).

Leveäpyrstökihi *Stercorarius pomarinus*

2.9.1979. Eno 1kv löyd. kuolleena (ilmoitti Mauri Leivo). VII alku 1980. Juuka, Niinilahti +2kv (Marjatta ja Olavi Turunen).

Isokihu *Stercorarius skua*

9.10.1983. Sodankylä, Kelojärvi (Ossi Pihajoki).

Pikkukajava *Rissa tridactyla*

18.6.1982. Järvenpää, Tuusulanjärvi ad (Juha Honkala, Jari Korhonen, Seppo Niiranen).

Jääkyyhky *Alle alle* (n. 58,32,0)

7.5.1983. Mu, Klubbskatt (Mauri Jalonen ym.). 7.10.1983. Mu, Klubbskatt (Timo Ilonen).

Isoturturikyyhky *Streptopelia orientalis*

2.10.1980. Utajärvi, Särkijärvi (ilmoitti Lasse J. Laine).

Ensimmäinen havainto maastamme, "löydetty" ja määritetty jälkikäteen valokuvasta.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*

30.9.1979. Karkkila, Pyhäjärvi (Hannu Friman, Jari Landen).

Iso-/Nummikirvinen

Anthus novaeseelandiae/campestris

7. ja 18.—19.9.1978. Tu, Friskala (Vesa Multala).

Mustapäätasku *Saxicola torquata*

6.—n.15.7.1981. Mynämäki, Valtola ♂ (Tapani Numminen, Kari Jokila ym.)

Linnussa todettiin *maura*-rodun tunnuspiirteet.

Viirusirkkalintu *Locustella lanceolata*

26.6.1983. Rantasalmi, Joutsenmäki A (Markku Heinonen, Asko Rokala). 2—5.7.1983. Pietarsaari A (Klaus Mattila).

Lapinuunilintu *Phylloscopus borealis*
21.6.1982, Lv, Säppi (Kari ja Esa Mäntylä,
Matti ja Riitta Mäkelä).

Havainnot ei-laulavista yksilöistä tarkiste-
taan.

Tiltalti *Phylloscopus collybita*
23.10.1982, Kk, Tankar (Tuula Heikkilä, Han-
nu Tikkanen).

Linnussa todettiin itäisen *tristis*-rodun tun-
nuspiirteet.

Sepelsieppo *Ficedula albicollis*
8.6.1983, Nauvo, Seili ♂ (Esa Lehikoinen).

Todennäköisiä tarha- ja häkkikarkulaisia

Presumed 'escapes'

Mandariinisorsa *Aix galericulata* (1,8,1)
21–22.4.1979, Tu, Ruissalo ♂ (Kari Salonen
ym.). 22.5.1984, Vi, Ravijoki ♂ (Eero Perttu-
nen ym.).

Pohjois-Euroopassa tavattavat linnut tulki-
taan yleisesti karkulaisiksi. Englannissa istu-
tuksista on syntynyt muutaman sadan parin
luonnonvarainen kanta.

Indigopeippo *Passerina cyanea* (0,1,0)
5.–8.5.1982, Vöyri, Mäkipää 2kv ♂ (Erik Pol-
lar).

Tämä pohjoisamerikkalainen laji on melko
tavallinen häkkilintu Euroopassa. Englannista
on vasta kaksi havaintoa; molempien on tul-
kittu koskevan karkulaista tai laivojen mukana
tullutta lintua.

Hylätyt havainnot

Records not accepted

Jääkuikka *Gavia adamsii*
21.9. La, Sunisenselkä ad.

Jääkuikka-laji *Gavia adamsii/immer*
12.9. Ha, lintuasema 1–2kv.

Lyhytnokkahanhi *Anser brachyrhynchus*
30.4.1983, Ki, Upinniemi. 7.10. Uusikaupun-
ki, Petsamo 1 m.

Kiljuhanhi *Anser erythropus*
20.5. Vi, Vähä-Harvajanniemi ad. 23.9. Pyh-
tää, Valkmusansuo 3 ad. 23.9. Sulkava, Kk ä+
ä+ä+ä.

Lumihanhi *Anser caerulescens*
8.5. Dragsfjärd, Taalintehdas 2 ad. 24.9. Lv,
Säppi ad.

Arosuohaukka *Circus macrourus*
21.5.1983, Ki, Saltfjärden ad ♂. 6.8.1983, Rau-
talampi, Tervaharju ad ♂. 3–4.6. Es, Isohuopa-
lahti ad ♂.

Niittysuohaukka *Circus pygargus*
16.5. Po mlk, Pellinki 2kv. 1.9. Rantasalmi,
Repomäki.

Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*
25.4. Ilmajoki, Nikkola ad. 3.6. Hyvinkää, Ky-
tälä. 27.9. Sulkava ad.

Kiljukotka *Aquila clanga*
20.4. Ki, Jorvas. 2.8. Punkalaidun, Oriniemi.
18.8. Vi, Niemelä ad. 16.9. Ha, Täktom subad.

Arokotka *Aquila rapax*
13.5. Juuka, Kuhnusta.

Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
26.5. Po mlk, Sandön ad ♂. 15.7. Po mlk, Träs-
kilä ♂.

Tunturihaukka *Falco rusticolus*
3.5.1983, Ki, Brobacka ad. 15.10. 1983, Es,
Soukka juv. 12.3. Ko, Jylppy ad. 19.4. Kontio-
lahti, Onttola.

Pikkukajava *Rissa tridactyla*
20.11.1983, Ki, Kantvik 1kv. 16.5. He, Viikki
2kv.

Töyhtökiuru *Galerida cristata*
23.6. Vaasa, Långskäret ♂.

Ruostepääsky *Hirundo daurica*
2.5. Mu, Valassaaret.

Isokirvinen *Anthus novaeseelandiae*
30.7.1983, Ki, Vols. 2.6. Kaarina, Rauvola.
29.9. Ha, lintuasema.

Nummikirvinen *Anthus campestris*
9.9. Tu, Friskala.

Iso-/Nummikirvinen
Anthus novaeseelandiae/campestris
10.9. Ha, lintuasema.

Sitruunavästäräkki *Motacilla citreola*
11.6. 1983, Ki, Saltfjärden ad ♂. 16.9. Le, Låg-
skär SE.

Ruosterastas *Turdus naumanni naumanni*
26.8. Kalajoki, Holmanperä ad.

Hippiäisuunilintu *Phylloscopus proregulus*
8.10.1983, Ki, Strömsby.

Tiltalti *Phylloscopus collybita tristis*
8.10. Lv, Säppi.

Viitaiainen *Parus palustris*
9.–16. 6. Mu, Koivulahti pari + 6 pull.

Alppivaris *Pyrrhocorax pyrrhocorax*
7.7.1980 Säkylä.

Oik. Kaapiöhuitti *Porzana pusilla* Viljakkalassa 3. 6. 1984. — Valok. Jari Hakala.

Kesk. Pikkuhaikara *Ixobrychus minutus* Virroilla 13. 10. 1984. — Valok. Lasse J. Laine.

Alla. Arokahlaajapääsky *Glareola nordmanni* (vasemmalla) ja kahlaajapääsky *G. pratincola* (oikealla) Kalajoella 26. 5. 1984. — Valok. Paavo Mansikkamäki.

LYL
maksaa
posti-
maksun

Vastauslähetytys
TURKU 10 Lupa 1655

Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto

Oik. Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides* pesimäpaikallaan Pukkilassa 19. 7. 1984. — Valok. Lasse J. Laine.

Kesk. Suomen ensimmäinen isoturturikyhky *Streptopelia orientalis* Utajärvellä 2. 10. 1980. — Valok. Esko Mannikko.

Alla vas. Alppirautiainen *Prunella collaris* Jurmossa 15.–17. 5. 1984. — Valok. Jouni Riihela.

Alla oik. Harmaakurkkurastas *Turdus obscurus* Paraisilla 2. 12. 1984. — Valok. Tapani Numminen.

Korjauksia

Pikkusirkku *Emberiza pusilla*
Lintumies 19:165: pitää olla **26.9.1982** (ei 1983) Kk, Tankar.

Kultasirkku *Emberiza aureola*
Lintumies 19:165: puuttuu havainto **12.6.** Po, Kirrinsanta +2kv ♂ A (Ep, Jukka ja Jorma Pessa).

Summary: Report on rare birds in Finland in 1984

This paper lists 324 records of 73 species or subspecies of rare birds observed in Finland during 1984, accepted by the Finnish Rarities Committee. Additionally, a few records from previous years are included. A list of records not accepted is included at the end of the report.

The three numbers in brackets after each species' name give the totals of specimens observed in Finland (1) before the end of 1974, (2) in the period 1975–83 and (3) in 1984, respectively.

The 1984 figures for *Porzana parva*, *Tringa stagnatilis*, *Rissa tridactyla*, *Anthus novaeseelandiae*, *Phylloscopus inornatus* and *Ph. collybita tristis* marked the highest-ever yearly totals for these species. There was a good influx of *Circus macrourus*, *Aquila pomarina*, *Recurvirostra avosetta*, *Merops apiaster*, *Sturnus roseus* and *Saxicola torquata maura* in spring, resulting from the persistent warm air currents from SE in May.

Hieraaetus pennatus, *Glareola pratincola*, *Calidris acuminata*, *Larus melanocephalus* and *Locustella luscinioides* were recorded for the first time in Finland. First breeding records were made of *Porzana parva* and *Locustella luscinioides* and second to fourth ones of *Tringa stagnatilis*.

Additionally, records from previous years included the first ever of *Haliaeetus leucoryphus*, *Streptopelia orientalis* and *Passerina cyanea* in Finland.

Kirjallisuus

- Bauer, C.-A. & Persson, B. 1971: Spetstjärtad snäppa, *Calidris acuminata*, funnen i Norge. — *Sterna* 10: 57–62.
Breife, B. 1982: Några reflektioner kring ett fynd av såväl stäppörn *Aquila rapax* som mindre skrikörn *Aquila pomarina* på Öland. — *Calidris* 11: 79–82.
Glutz von Blotzheim, U. N., Bauer, K. M. & Bezzel, E. 1977: Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 7. — Akademische Verlagsgesellschaft. Wiesbaden.

- Gårdenfors, U., Hirschfeld, E., Holst, O., Kjellén, N., Persson, O. & Undeland, P. 1984: Fåglar i Skåne 1983. — *Anser*, Suppl. 16.
Hannila, J. 1985: Yölaulajat 1984 ja eräiden harvalukuisten lajien esiintyminen Keski-Pohjanmaalla. — *Ornis Botnica* 7: 45–54.
Hario, M. 1985: Mustanmerenlokki *Larus melanocephalus* ensi kerran Suomessa. — *Lintumies* 20: 160–162.
Hedgren, S. 1981: Sällsynta fåglar i Sverige 1980 — rapport från SOF:s raritetskommitté. — *Vår Fågelvärld* 40: 491–500.
Hirschfeld, E. & Svensson, L. 1985: Fältbestämning av större turturduva *Streptopelia orientalis*. — *Vår Fågelvärld* 44: 145–152.
Hottola, P. 1984: Sepelhanhen *Branta bernicla nigricans*-rotu ensi kertaa Suomessa. — *Lintumies* 19: 102–105.
Huhta-Koivisto, M., Toivonen, T., Hongisto, H., Kivivuori, R., Ojala, M., Pulliainen, T. & Salmela, T. 1979: Harmaakurkkurastas *Turdus obscurus* ensi kertaa Suomessa. — *Lintumies* 14: 187–188.
Karhu, H., Helstola, J. & Kauppinen, S. 1979: Alppirautiainen *Prunella collaris* ensi kertaa Suomessa. — *Lintumies* 14: 38–39.
Kjellén, N. & Svensson, L. 1984: Sällsynta fåglar i Sverige 1983 — rapport från SOF:s raritetskommitté. — *Vår Fågelvärld* 43: 535–550.
Laine, K. 1985: Pikkuhuitin (*Porzana parva*) ensipesintä Suomessa. — *Lintukymi* 7: 26–27.
Luoto, H. 1984: Vuorivästäräkistä vähäsen. — *Tringa* 11: 108–111.
Markkola, J. & Merilä, E. 1985: Kiljuhanhen tutkiminen ja tarhaussuunnitelmat. — *Aureola* 10: 30.
Michelsson, S. 1982: Pikkukultarinta *Hippoboscus caligata* ensi kertaa Suomessa. — *Lintumies* 17: 139–141.
Sammalisto, L. 1953: Partatiainen, *Panurus biarmicus* (L), maallemme uusi lintulaji. — *Ornis Fennica* 30: 17–18.
Solonen, T. 1985: Suomen linnusto. — *Lintutieto*. Helsinki.
Svensson, L. 1976: Ett fynd av stäppörn *Aquila rapax* och några reflexioner om svårigheten att artbestämna örnar samt att bedöma raritetsrapporter. — *Vår Fågelvärld* 35: 305–306.
Tholin, C. 1977: Alförrådaren *Polysticta stellaris* och praktejden *Somateria spectabilis* på Öland. — *Calidris* 6: 8–22.

Kirjoittajien osoitteet — Authors' addresses:

- Martti Hario
Kastevuorenkuja 3 L 173
SF-02360 Espoo 36
Tapani Numminen
PL 20
SF-21531 Paimio

Odoto
KOV

Kowa

JOULUTARJOUS:
250 mk:n alennus
kaikista KOWA-
maakaukoputkista.
Tarjous voimassa
23.12.1985 saakka

Kowa TSN-1 runko	1595,—
20 x (W) okulaari	495,—
40 x okulaari	335,—
20–60 x zoom okulaari	765,—
Kowa TS-1:n okulaarien kiinnitysrengas	130,—

Myynti: In

INST